

УДК 338.488.2:640.43

Марія ДЕМІЙ, Юлія ФЕЛЕНЧАК

Львівський державний університет фізичної культури

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛЬЩІ

Ресторанне господарство – це сфера людської діяльності, що останнім часом швидко розвивається. Трансформації, які відбулися у світовій економіці впродовж останніх десятиріч спричинили суттєві зміни у функціонуванні закладів ресторанного господарства, оскільки в сучасних умовах прибутковість стала ключовою метою економічної діяльності.

Ресторанне господарство характеризується високою ліквідністю капіталу і водночас значною конкуренцією бізнес-середовища, що своєю чергою, стимулює його активний розвиток, упровадження інновацій, експериментування задля забезпечення конкурентних переваг на ринку [1]. Окрім того, характерною рисою сучасних ресторанних закладів є зростання їх ролі у функціонуванні туристичного сектору як невід'ємної складової частини сфери гостинності. Актуальність дослідження ресторанного господарства в сучасних умовах господарювання пов'язана також із соціальними особливостями ресторанного господарства, що передбачають задоволення життєвих потреб населення в послугах з організації харчування, відпочинку та дозвілля.

У спеціальній польській термінології ресторанне господарство визначають як «відособлену в суспільному розподілі праці, організовану господарську діяльність, яка полягає у задоволенні потреб споживачів у харчуванні шляхом продажу готових страв і напоїв, створенні умов, що дозволяють їх споживання на місці продажу, а також наданні різноманітних послуг, які задовольняють потреби споживачів у розвагах та відпочинку» [5]. До закладів ресторанного господарства у Польщі належать постійні та сезонні заклади та пункти харчування, предметом діяльності яких є підготовка та продаж їжі і напоїв до споживання як на місці, так і навинос [3].

Суспільно-політичні чинники, які впливали на економічні процеси Польщі впродовж останніх десятиліть, проявилися і в ресторанному

господарстві. Особливістю сучасного ресторанного господарства є те, що його підприємства у процесі своєї діяльності одночасно виконують три взаємопов'язані та взаємозалежні функції, а саме: виробництво, реалізацію, організацію споживання продукції та послуг, що виокремлює їх серед підприємств інших сфер господарювання [2]. Починаючи із 90-х років минулого століття, у Польщі зафіксовано швидкі темпи зростання кількості ресторанних закладів. Зокрема, якщо у 1990 р. у Польщі функціонувало 32,2 тис. закладів ресторанного господарства, то у 2000 р. їх кількість вже зросла у 2,6 раза і становила 84,3 тис. одиниць (рис. 1).

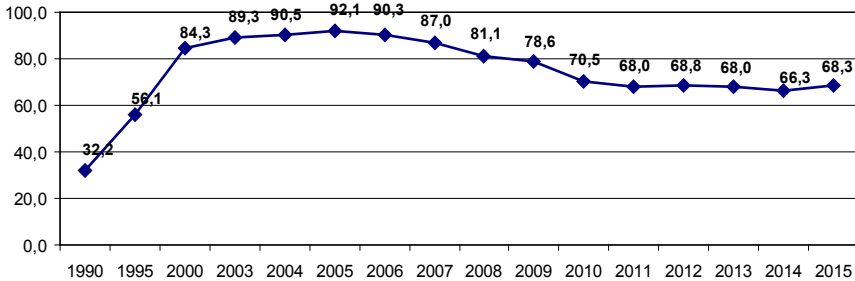

Рис. 1. Кількість закладів ресторанного господарства Польщі у 1990–2015 рр., тис. одиниць. Складено за даними Головного управління статистики Польщі [4]

Однак, незважаючи на це, протягом 1990–2015 рр. кількість закладів ресторанного господарства Польщі зросла більше як у двічі і на 1 січня 2016 р. на її території функціонувало 68342 заклади ресторанного господарства. Із загальної кількості закладів ресторанного господарства у 2015 р. 98,3 % перебувало у приватній власності і лише 1,7 % – у державній [6]. Зазначимо, що домінування приватного сектору у ресторанному господарстві Польщі є традиційним і сприяє його динамічному розвитку.

Структуру закладів ресторанного господарства Польщі у 2015 р. подано в табл. 1.

Таблиця 1

**Структура закладів ресторанного господарства Польщі
станом на 1.01 2016 р. [6]**

Заклади ресторанного господарства	Кількість, закладів	Частка від загальної кількості ресторанних закладів,%
Ресторани	18789	27,5
Гастрономічні пункти	23080	33,8
Бари	22290	32,6
Їдальні	4183	6,1

Щоб проаналізувати регіональні відмінності розвитку ресторанного господарства Польщі, ми розробили картосхему забезпеченості закладами ресторанного господарства у розрізі воєводств (рис. 2).

Як показано на картосхемі, найбільша кількість ресторанних закладів у 2015 р. функціонувала в межах Мазовецького воєводства – 5206 одиниць, а також у Малопольському (1934) та Сілезькому (1765). У той самий час найменша їх кількість зафіксована в межах Любуського та Опольського воєводств – 298 і 296 одиниць відповідно.

За розрахованими нами показниками густоти розміщення ресторанних закладів на 100 км², найбільш забезпеченими підприємствами ресторанного господарства є Мазовецьке та Сілезьке воєводства у межах яких величина цього показника становить 14,6 і 14,3 закладу на 100 км². Високим показником забезпеченості ресторанними закладами характеризується Малопольське воєводство – 12,7 закладу/100 км². Найменша забезпеченість спостерігається у межах Підляського воєводства – 1,7 закладу на 100 км².

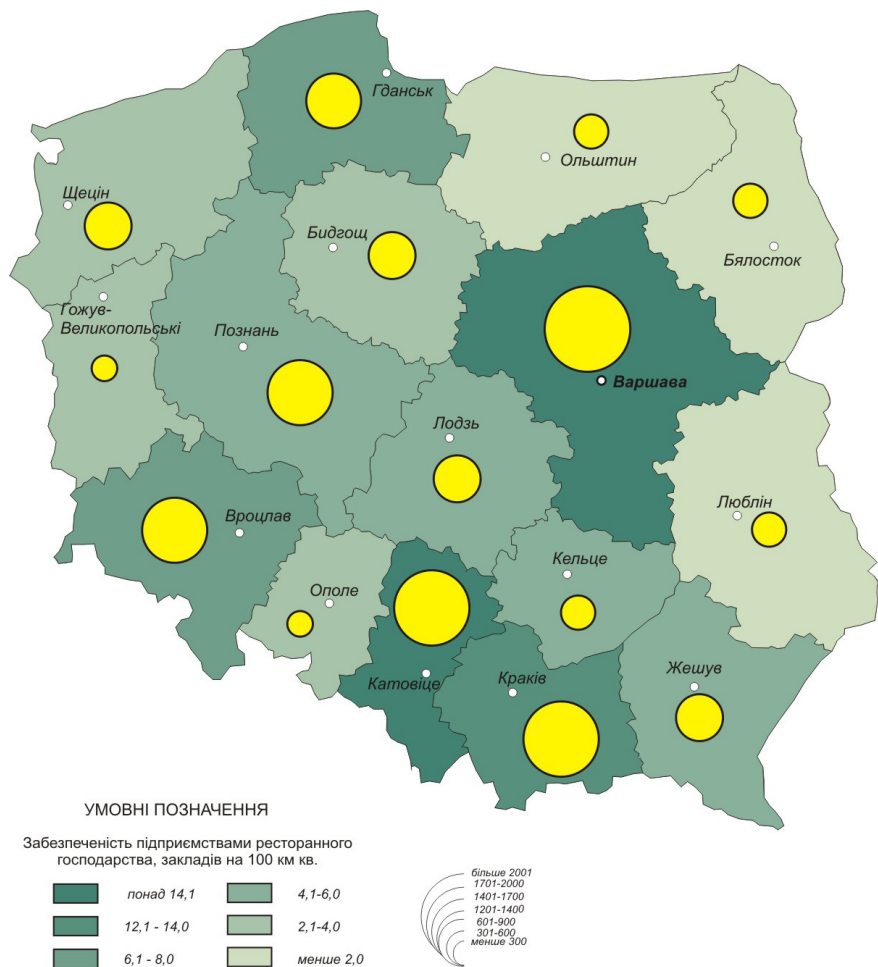

Рис. 2. Забезпеченість закладами ресторанного господарства Польщі на 1.01.2016 р. Складено за даними Головного управління статистики Польщі [6]

Отже, ресторанне господарство в Польщі виконує важливі соціальні та економічні функції, адже з одного боку, сприяє задоволенню потреб населення в харчуванні, відпочинку та дозвіллі, а з другого – спрямоване на економічне зростання в цілому. У сучасних умовах у ресторанному господарстві Польщі спостерігаються дві основні тенденції: сповіль-

нення темпів розвитку галузі, що відображається у зниженні більшості показників діяльності ресторанних закладів та активне впровадження на ринок ресторанних послуг нових форм організації ресторанного бізнесу, метою яких є, окрім одержання прибутків, більш повне задоволення потреб споживачів у організації послуг харчування.

Список використаних джерел

1. Мельниченко С. В. Ресторанний бізнес в Україні: перспектива чи втрачена вигода / Мельниченко С. В., Присакар І. І. // Економічний простір. – 2015. – № 97 – С. 101–116.

2. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: підручник [для студ. ВНЗ] / за заг. ред. Н.О. П'яницької. – Київ : Центр навч. літ-ри, 2011. – 584 с.

3. Прокопюк А. Сучасні тенденції розвитку ресторанного господарства України та Польщі / Александер Прокопюк, Юлія Феленчак // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Випуск 25.4 – С. 259–265.

4. Główny Urząd Statystyczny [Electronic resource]. – Mode of access <http://stat.gov.pl>.

5. Kwiatkowska E. Rynek usług gastronomicznych w Polsce / Edyta Kwiatkowska, Ganna Levytska [Electronic resource]. – Mode of access http://www.wne.sggw.pl/.../pdf/EIOGZ_2009_nr74_s91.pdf.

6. Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2016 [Electronic resource]. – Mode of access <http://stat.gov.pl>.